

מסילת ישרים , האם המדות הם טבעיות לנו,

1. ספר קהלת פרק ז

(כט) לבד ראה זה מצאתי אשר עשה האלהים את האדם ישר והמה בקשו חשבנות רבים

2. ספר דברים פרק כט פסוק יז

פן יש בכם איש או אשה או משפחה או שבט אשר לבבו פנה היום מעם יהוה אלהינו ללכת לעבד את אלהי הגוים ההם פן יש בכם שרש פרה ראש ולענה:

(יח) והיה בשמעו את דברי האלה הזאת והתברר בלבבו לאמר שלום יהיה לי פי בשררות לבי אלך למען ספות הרה את הצמאה

3. רש"י על דברים פרק כט פסוק יח

בשרירות לבי אלך - במראות לבי כמו אשורנו ולא קרוב כלומר מה שלבי רואה לעשות:

4. תרגום יונתן על דברים פרק כט פסוק יח

(יח) ויהי במשמעיה ית פתגמי מומתא הדא ויתייאש בלביה למימר שלמא יהא לי ארום בתקוף יצרא בישא דלבי איזיל:

5. הכתב והקבלה על דברים פרק כט פסוק יח

בשרירות לבי אלך. פן יש בכם שרש פורה רוש ולענה, והוא איש אשר מקורו משחת ביסודות ופנות שהן עיקריות בתורתנו, והוא שכשישמע דברי האלה הזאת, כל דקדוקי הברית ופרטי המצות מענינים שונים, קצתם מבוארים בטעמים וקצתם שאין לשכל מבוא בהם, כי מצור מקור החכמה ית' חוצבו, ויתפלל בעצמו לאמר הנה באמת הרבה מצות יש אשר אנו נבוך בהם ולבי נוקפי בהבנתם, ואני בענינם בקטטה ומלחמה תמידית, פעם אתעורר לקיומם ופעם אחדל, וכל זה להיותם דברים שאין השכל מחייבם, ואין ביכלתי להשיגם, לכן לא אלך אלא במה שמחשב לבי ושכלי ומה שדעתי גוזרת שהוא באמת דבר בטעמו, ובה יהיה שלום לי מבלי שום התנגדות פנימי, כי בהיותי הולך אחר הדברים הנכונים בטעמים, שבעה לה נפשי ומשתעשעת בהם, משא"כ בדברים הנעלמים ובלתי גלויים אל השכל (רע"פ), ומלת לב הונח על הדעת והשכל והבינה, כמו בלב נבון תנוח חכמה, וראיתי אני בלבי, פן יראה בעיניו ובלבבו יבין:

למען ספות הרוה. לא יתכן לפרש כאן

6. אורות הקודש / חלק ג - מוסר הקודש / עמוד קלה / שניות הנפשות והרוחות - צד

אין לשער גודל ערכה של הידיעה הרזית, בדבר שתי נפשות, הקדושה והטמאה, אשר לאדם, ואיך שכל אחת שואפת להגדיל ממשלתה, בגויה האנושית, כי רק בהבנה זו נוכל להביט אל מסתרי הנפש, ולהבין עלילות בני אדם. והחכמה המוסרית על ידי הכרה זו תוכל בבטחה לנהל את מעשיה, באין דרך של. סתירות.

ולמעלה מזה באה הידיעה על דבר הנפש הקדושה בעצמה, ששתי רוחין הן, רוחא דעלמא הדין, ורוחא דעלמא דאתי. וראוי להכיר, ששתי רוחות הללו גם הם נוהגים קצת מלחמה ביניהם, אלא שהיא כבר מלחמה של שלום, מלאה אהבה וכבוד, שכל רוח רוחש לחברו. אבל שנים הם, ובזמן שהאחד מתגבר, ושאיפות עלמא דאתי מתמלאות בלב בכל גבהן, לא יוכל אז רוח דעלמא דין להמשיך כל כך את מעשיו, גם את המעולים שבהם. ובזמן שרוח דעלמא דין מתגבר, אז יושב הוא ממרחק רוחא דעלמא דאתי ושולח הוא רק ניצוצים קלים, להאיר את דרך רוחא דעלמא דין, כשהוא הולך למשרים.

